

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของรายการควิซโชว์ บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน): กรณีศึกษา “ปริศนาฟ้าแลบ” ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ “รายการปริศนาฟ้าแลบ” และข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลที่ได้เป็นผลการศึกษามาอภิปราย แบ่งออกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตรายการควิซโชว์ของ บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน): กรณีศึกษา “ปริศนาฟ้าแลบ”

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของรายการควิซโชว์ บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน): กรณีศึกษา “ปริศนาฟ้าแลบ”

ส่วนที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตรายการควิซโชว์ของ บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน): กรณีศึกษา “ปริศนาฟ้าแลบ”

การผลิตรายการควิซโชว์ของบริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน): กรณีศึกษา “ปริศนาฟ้าแลบ” นั้นมีการผลิตตามมาตรฐานการผลิตรายการทั่วไป และจากการศึกษาพบว่า การคิดคำถามที่ใช้ในรายการมีความสำคัญมากต่อการผลิตรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” ซึ่งจะอธิบายไว้ในขั้นตอนการเตรียมการก่อนการผลิตรายการ ในส่วนของการประชุมก่อนการผลิตรายการ

ขั้นตอนการผลิตรายการควิซโชว์ ของ บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน): กรณีศึกษา “ปริศนาฟ้าแลบ” มีดังนี้

1. ขั้นตอนก่อนถ่ายทำรายการโทรทัศน์ (Pre-Production Planning)

ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” ของบริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) มีการแบ่งขั้นตอนก่อนการถ่ายทำรายการโทรทัศน์ออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนวางแผนการผลิต และ ขั้นตอนเตรียมการก่อนผลิต โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นวางแผนการผลิตรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ”

รายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” มีจุดกำเนิดเริ่มต้นมาจากในช่วงที่ บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) ได้มีการประชุมของดีเจิตอล จนได้สถานีโทรทัศน์ดีเจิตอลของตัวเองขึ้นมา

ชื่อช่องเวิร์คพอยท์ หมายเลข 23 ทางผู้บริหารจึงสนใจอยากที่จะทำรายการควิซโชว์ ขึ้นมาเพื่อให้คุณปัญญา นิรันดร์กุล ผู้บริหารบริษัทได้เป็นพิธีกรให้กับรายการใหม่ของช่อง ด้วยเอกลักษณ์ของบริษัทเวิร์คพอยท์และคุณปัญญาที่ถือว่าเป็นเจ้าพ่อเกมโชว์อยู่แล้ว หากผลิตรายการขึ้นมาใหม่ก็ย่อมเป็นที่จับตามองจากคนทั่วประเทศ จากจุดเริ่มต้นนี้ทางผู้บริหารและผู้ผลิตรายการจึงได้เฝ้าเดี่ยวในการคิดรายการเกมโชว์ขึ้น โดยต้องการทำให้เป็นประเภทควิซโชว์ เนื่องจากก่อนหน้านี้ทางบริษัทเวิร์คพอยท์ฯ ได้ผลิตรายการประเภทควิซโชว์มามากมาย ทั้งแฟนพันธุ์แท้ เกมทศกัณฐ์ ยกสยาม ราชรถมาเกย เป็นต้น โดยหลังจากออกอากาศรายการ ราชรถมาเกย ทางบริษัทเวิร์คพอยท์ฯ ก็ไม่ได้ทำการผลิตรายการควิซโชว์เพิ่ม จึงต้องการกลับมาทำรายการประเภทนี้อีกครั้ง เมื่อได้แนวคิดการผลิตรายการแล้ว ทางทีมงานจึงกำหนดรูปแบบขึ้น เริ่มจากการยืนถาม - ตอบ คำถามทั่วไปภายในระยะเวลา 2 นาที แต่รายการก็ยังไม่ค่อยน่าสนใจ ครีเอทีฟ (creative) จึงลองใช้คำถามใกล้ตัว เรื่องทั่วไปมาทายเล่นกัน ทำให้เกิดความสนุกสนาน แล้วจึงทำเดโม (demo) เสนอผู้บริหาร ซึ่งก็รู้สึกสนใจกับรูปแบบรายการนี้ แต่ก็ยังต้องการหาจุดเด่นให้กับรายการมากขึ้น

หลังจากตกผลึกความคิดได้รูปแบบรายการที่ชัดเจนมากขึ้น มีผู้ร่วมเล่นเกมแบ่งเป็นทีมทีละ 3 คน เรียบร้อยแล้ว คุณประภาส ชลศรานนท์ ผู้บริหารได้พูดไว้ว่า รายการดีมากแล้ว แต่ยังไม่มีภาพจำให้กับรายการ ทีมงานก็เครียดเรื่องนี้กันมาก เพราะประมวลช่องดิจิตอลได้แล้ว รายการใกล้ที่จะต้องออกอากาศแล้ว หลังจากนั้นคุณประภาสจึงเรียกทีมงานผลิตรายการปริศนาฟ้าแลบมาพูดคุยที่ร้านกาแฟแห่งหนึ่ง ในห้างสรรพสินค้าย่านรังสิต เพื่อให้ทีมงานผ่อนคลายและมีไอเดียในการคิดงาน ข้าพเจ้า (ธนัช ไตรรัตน์วงศ์) ก็พูดเฝ้าเดี่ยวออกไปว่าช่วงนั้นเพิ่งได้ดู Youtube ของเล่นในสวนสนุก เลยเสนอว่าถ้าเราทำเก้อี้แบบรถไฟเหาะ ตอบถูกติดกันเก้อี้เลื่อนขึ้น ตอบผิดร่วงลงมาที่จุดเริ่มต้น พอเสนอไปปรากฏว่าคุณประภาสสนใจมาก อยากให้รายการมีเก้อี้แบบนี้ จึงเรียกทีมงานฝ่ายต่าง ๆ มาสร้างและผลิตเก้อี้ล้อฟ้า ที่ถือเป็นจุดเด่นของรายการ (ธนัช ไตรรัตน์วงศ์, 2560: จากประสบการณ์)

เมื่อองค์ประกอบต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ได้มารวมกัน ทั้งรูปแบบรายการ คำถามที่ใช้ในรายการ พิธีกรหลักของรายการ แขกรับเชิญของรายการ และฉากของรายการ ทุกอย่างมีความชัดเจน จึงเกิดเป็นรายการควิซโชว์ที่ได้รับความนิยมมาก เป็นรายการที่ประสบความสำเร็จในระยะเวลาต่อเนื่อง และได้รับรางวัลต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของทุก ๆ ฝ่ายช่วยกัน จนสำเร็จเป็นรายการปริศนาฟ้าแลบ ที่คนไทยทั่วประเทศรู้จักกัน

ถ้าถามผมว่า ทำไมรายการปริศนาฟ้าแลบถึงได้ประสบความสำเร็จขนาดนี้ สิ่งหนึ่งที่ผมมั่นใจเลยคือการทำงานของทีมงาน ที่ต่างฝ่ายต่างช่วยกันผลิตสร้างสรรค์ ผ่านกระบวนการ

มากมายหลายขั้นตอนก่อนที่จะมาเป็นรายการนี้ มีการลองผิดลองถูก เพิ่มนู่นใส่นี้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งผมว่ามั่นใจมาก อีกทั้งการคิดไอเดียรูปแบบของครีเอทีฟ ไม่เหมือนที่ไหน เน้นเร็ว คนทุกวัยสามารถเข้าใจร่วมกันได้ และคำถามที่สนุกสนาน พลิกแพลงได้ด้วยรูปแบบของภาษาไทยเราเอง ก็เลยทำให้เป็นที่นิยมของคนทั่วไปโดยไม่ยากนั่นเอง ก็ต้องขอบคุณน้อง ๆ ที่ช่วยกันนะ (พาดิษฐ์ สดสี, 2560: สัมภาษณ์)

การเตรียมการก่อนผลิต “รายการปริศนาฟ้าแลบ”

1) การประชุมก่อนการผลิต พบว่าการประชุมก่อนวันถ่ายทำรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” สิ่งของที่ทีมงานจะต้องเตรียม มีดังนี้

1.1) แกร็บเชิฐ คือองค์ประกอบหลักของรายการ เพราะจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้แข่งขันเล่นเกมตอบคำถามในรายการ ซึ่งแกร็บเชิฐแต่ละคนก็มีบุคลิกที่แตกต่างกันไป ทางทีมผู้ผลิตรายการจึงต้องคิดก่อนถ่ายรายการทุกครั้งว่าควรเชิฐใครมาเป็นแกร็บเชิฐบ้าง และต้องจัดกลุ่มดาราก่อน เพื่อความสนุกสนานในรายการจะได้เพิ่มมากขึ้น และแกร็บเชิฐทางบ้านก็ต้องมีการคัดเลือกไว้ก่อนแล้วว่าควรอยู่ที่ไหนบ้าง เพื่อจะทำให้ภาพรวมของรายการน่าดู น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ดาราคัดเลือกมา ต้องเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงพอสมควร บุคลิกเป็นคนสนุกสนาน ตลก นางเอก พระเอก ที่มีความหลากหลาย แต่แกร็บเชิฐคนนั้นจะต้องมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดาราที่เชิฐมาไม่ได้มีการบริฟ (Brief) ก่อนถ่ายทำทุกครั้ง ว่าคุณจะต้องตลกต้องฮา ขอแค่มีคาแรกเตอร์ (Character) ของตัวเอง หากดาราคือคนพูดน้อย พูดไม่เก่งก็จะใช้คำถามช่วยให้ดูสนุกสนานมากขึ้น ซึ่งในช่วงแรกของรายการดาราคที่มีรูปร่างหน้าตาสวยหล่อ จะไม่ค่อยมารายการมากนักเพราะกลัวภาพลักษณ์เสีย กลัวตอบคำถามไม่ได้ ได้ศูนย์คะแนน จึงต้องทำการแจ้งล่วงหน้ากับดาราคที่ไม่เคยมาว่า ส่วนหนึ่งที่ทำให้ดาราคตอบคำถามไม่ได้นั้นก็เป็นการตั้งใจของทีมงานด้วยเพราะเมื่อมาเล่นเกมจะเกิดความกดดันในส่วนของคุณคำถามหรือพิธีกร เวลา 2 นาที องค์ประกอบต่าง ๆ ทำให้เกมดูยากขึ้นแต่ส่วนใหญ่แกร็บเชิฐที่มาร่วมเล่นเกมจึงเป็นดาราคตลก และดาราคบางคนเคยมาแล้วก็เลือกที่จะให้มาร่วมรายการอีก เนื่องจากเปรียบเทียบเหมือนเรากินข้าวเราชอบกินผัดกระเพรา วันอื่นเราอาจจะกินอย่างอื่นแต่เราก็ยังชอบอะไรเดิม ๆ เพราะมันอร่อย คนดูเองก็ตอบใจแบบนี้ด้วยเรตติ้ง (rating) เช่น หากเราเชิฐ ดาว ขำมิน โจอี้ กาน่า เฮียหมู มาร่วมรายการ คนดูก็จะรู้ว่ารายการจะสนุกแน่ ๆ และทีมงานจะปรับเปลี่ยนผู้ร่วมทีม คำถามที่ใช้ถามในรายการ จึงไม่มีทางที่จะเหมือนเดิม 100% อย่างแน่นอน ส่วนแกร็บเชิฐทางบ้านนั้น ทางทีมงานไม่ได้ต้องการคนพูดมาก แต่มีบุคลิกที่โดดเด่น เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น เข็ชชี ฮา น่ารัก ก็

บันทึกตัวละครแต่ละแบบเอาไว้ เมื่อถึงเวลาได้แขกรับเชิญดารามา ก็จะนำคนทางบ้านที่มีคาแรคเตอร์เข้ากับทีมนี้ได้มาใส่ เช่น ทีมดาราตลก ก็นำคนทางบ้านที่ตลกท่าทางคนละแบบกับดารามาใส่ ทีมที่ค่อนข้างชัดเจน คือ ทีม หยวน หม่อม นนทัช ซึ่งคุณหยวนและคุณหม่อมเป็นดาราที่ค่อนข้างตลกอยู่แล้ว จึงเลือกคุณนนทัชที่มีคาแรคเตอร์แปลกประหลาด พอมายู่ในรายการจึงดูกลมกล่อม และความสามารถของคนในทีมก็ทำให้สามารถทำแจ๊คพอดรยนต์แตกได้สำเร็จ ส่วนการแข่งขันระหว่างทีม ทางทีมงานก็ต้องคิดเลือกมาจัดกลุ่ม หากทีม 1 และทีม 2 ดารามีความสวยหรือหล่อ คนดูก็อาจจะเฉย ๆ เพราะเห็นมาในละครแล้ว จึงเลือกที่มีความแตกต่างกัน เช่น คนหล่อกับตัวร้าย ตลกกับสาวสวย เป็นต้น (ปรวีร์ ศรีธัมภ์พฤษ, 2560: สัมภาษณ์)

สำหรับรายการปริศนาฟ้าแลบ ผมว่ามันเป็นรายการที่สนุก ๆ กวน ๆ ปน ๆ กับการให้ความรู้เลยนะ เวลาเราเห็นคำถามในรายการแล้วเราคิดว่าข้อนี้เราตอบได้นะ แต่ทำไมดาราตอบไม่ได้ คนดูจะรู้สึกว่าตัวเองชนะ แต่หากตอบไม่ได้ก็คงจะคิดประมาณว่า นี่ไงว่าจะตอบอยู่แล้วเชียว นั่นจึงทำให้มันกลายเป็นเสน่ห์อีกอย่างของปริศนาฟ้าแลบ บวกกับความสดใหม่ของคำถาม การคิดคำถามให้เข้ากับดาราที่มาร่วมสร้างสีสันในรายการ อย่างตอนพี่หม่านี่ก็สนุกกันใหญ่เลย คนดูเค้าอินไปกับรายการ อยากรู้ว่าผู้ชายคนนี้ เจอคำถามแบบนี้แล้วจะตอบยังไง นี่ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเลยนะที่ทำให้รายการฮิตติดทั่วบ้านทั่วเมืองได้ขนาดนี้ ความสนุกนี้แหละเป็นกุญแจสำคัญของการประสบความสำเร็จของการทำรายการทีวี และปริศนาฟ้าแลบก็มีสิ่งนั้นอยู่ครบถ้วน (ชยันต์ จันทร์ทวงศาท, 2560: สัมภาษณ์)

1.2) คำถาม ถือเป็นสิ่งสำคัญในการเล่นเกมรายการ "ปริศนาฟ้าแลบ" ซึ่งคำถามที่ใช้ในรายการจะเป็นเรื่องราวใกล้ ๆ ตัวที่เราอาจจะไม่เคยได้สังเกตมาก่อน เน้นไปที่คำถามความรู้รอบตัว หรือบางครั้งก็จะมีคำถามที่เตรียมไว้ถามเพื่อให้สอดคล้องกับดาราแขกรับเชิญคนนั้น โดยผู้สร้างสรรค์รายการจะต้องทำหน้าที่หลักในการคิดคำถามก่อนถ่ายรายการ "ปริศนาฟ้าแลบ" ทุกครั้ง เป็นจำนวนหลายข้อ เพื่อให้มีคำถามมากพอที่จะใช้สำหรับถ่ายรายการ "ปริศนาฟ้าแลบ"

คำถามที่เล่นในรายการคนดูทางบ้านฟังแล้วต้องรู้สึกสะดุด คิดตามไปด้วยว่าจะอะไรนะ เราไม่รู้ แต่คิดไม่ออกเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว จะไม่ใช่คำถามที่ไกลตัว และต้องไม่มีข้อมูลที่ลึกจนเกินไป แต่คำถามบางข้อก็จะสอดแทรกความรู้ให้ด้วยสลับกันไป จุดเริ่มต้นของคำถามในรายการมาจาก ปลากระป๋องตราสามแม่ครัว คนกลางถืออะไร โลโก้ทีมฟุตบอลแมนยู หน้าหน้าทางขวาหรือซ้าย โลโก้ทีมฟุตบอลลิเวอร์พูล หน้าหน้าทางขวาหรือซ้าย ล้วนเป็นเรื่องราวใกล้ ๆ ตัวที่เราไม่ได้สังเกตจากนั้นเมื่อมีดารามาร่วมเล่นเกมในรายการ จึงดึงจุดเด่นของดาราคอนนั้นมาอยู่ในคำถามด้วย เช่น

ศรธรรม เทพพิทักษ์ มาร่วมเล่นเกมคำถามก็จะเกี่ยวกับ เitenฟ้า ขุนไกร หากตอบไม่ได้ก็พูดแซว เป็นต้น (เทพฤทธิ์ วงศ์วานิชวัฒนา, 2560: สัมภาษณ์)

สำหรับการคิดไอเดียคำถามใน “รายการปริศนาฟ้าแลบ” นั้น เริ่มจากดูกระแสสังคม ตอนที่กำลังสนใจอะไรบ้าง ทุกคำถามไม่จำเป็นต้องฮา อาจจะแฝงไปด้วยความรู้เพิ่มเติม หรือ อาจจะใช้เล่นคำแฉงเพราะภาษาไทยมีคำที่เป็นลูกเล่นได้เยอะมาก เช่น คำว่า หมี่โคอาลา อะไรอยู่ในสวนสัตว์ เป็นต้น นอกจากนี้ก็มีคิดคำถามเช็ดประมาณ 3 ข้อติด เป็นคำถามประเภทเดียวกัน หน้าที่ของครีเอทีฟหลัก ๆ คือการคิดคำถามจะต้องคิดคำถาม 40 ข้อส่งโปรดิวเซอร์ (Producer) ทุกวัน โดยแต่ละคนจะต้องผ่านคำถาม 20 ข้อ หรือมากกว่านั้น โดยคำถามนี้จะมีคำถามกลางทั่วไป และคำถามเฉพาะไว้สำหรับดาราแขกรับเชิญในเทปนั้น ๆ (เอกพจน์ พูลศรี, 2560: สัมภาษณ์)

สรุปคือ ดารารับเชิญและคำถาม ทั้ง 2 องค์ประกอบ คือส่วนสำคัญที่ทำให้รายการมีความสนุก และเป็นตัวดึงดูดทำให้คนสนใจเลือกรับชมรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” ทางที่มผู้ผลิตรายการจึงต้องมีกระบวนการคัดเลือก ใส่ใจในทุกรายละเอียดเพื่อให้รายการเป็นที่นิยมและเข้าถึงกลุ่มผู้ชมได้ทุกระดับ

2) เตรียมการด้านบุคลากร บริษัทเวิร์คพอยท์ฯ คือ องค์กรที่มีขนาดใหญ่ การทำงานผลิตรายการจึงจะมีการแบ่งหน้าที่ แต่ละแผนกกันอย่างชัดเจน ทุกคน ทุกฝ่ายล้วนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้รายการเกิดขึ้นจริง แต่ละคนจึงมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองแตกต่างกันไป

ถ้าจะถามว่ารายการนี้ฮิตติดชาร์ตของประเทศไทยได้อย่างไร ก็ต้องมองย้อนไปถึงเหล่าคนเบื้องหลังที่เป็นคนคิดคนทำกันเลยทีเดียว ไม่ว่าจะเป็นโปรดิวเซอร์หรือครีเอทีฟของรายการนี้ ซึ่งบุคลิกทั่วไปของพวกเขาก็จะเป็นคนทะเล้น ๆ กวน ๆ ดูแล้วเหมาะกับรายการที่ต้องใช้ลูกเล่นทางความคิดเยอะ ๆ แบบปริศนาฟ้าแลบ ซึ่งพวกเขาเหล่านี้ต่างก็เค้นความคิดความสามารถกันมาแบบไม่หยุดไม่หย่อน รวมถึงทางฝ่ายโปรดักชันเองก็ทำงานกันอย่างหนัก เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ ส่งไปสู่สายตาของผู้ชมที่บ้านให้ดีที่สุด เพราะคนหลังบ้านเหล่านี้แหละคะ ที่เป็นส่วนในการช่วยผลักดันให้หน้าบ้านของรายการปริศนาฟ้าแลบ กลายเป็นที่รู้จักและติดตามของคนไทยทั่วทั้งประเทศ (มลิวรรณ สุปรีดานูวัฒน์, 2560: สัมภาษณ์)

ทางส่วนของฝ่ายทรัพยากรบุคคลนะคะ ก็จะเป็นเรื่องของ การรับบุคคลเข้ามาทำงานในบริษัท ซึ่งการคัดเลือกคนที่ จะเข้ามาร่วมงานในที่มผลิตรายการปริศนาฟ้าแลบนั้น จะดูที่คาแรกเตอร์ว่า เป็นคนที่เหมาะกับรายการประเภทนี้หรือไม่ โดยจะต้องเป็นคนที่ชอบสังเกต ชอบพลิกแพลง สนใจในข่าวสาร ภาพยนตร์ สื่อต่าง ๆ มีความรู้รอบตัวเยอะ แอคทีฟ (Active) กับการทำงาน เพราะรายการที่ออกอากาศ 5 วันต่อสัปดาห์ แน่แน่นอนว่าจะต้องเป็นคนที่รับผิดชอบสูง และ

ขยันเป็นอย่างมาก อีกทั้งต้องมีทัศนคติที่ดี เพราะจะต้องทำงานกับคนอื่นในหลายฝ่ายได้ดีอีกด้วย (คุณนันทวรรณ พลราชม, 2560: สัมภาษณ์)

2.1) ผู้อำนวยการผลิต (Vice President Of Production) เป็นผู้บริหารระดับสูง มีหน้าที่การจัดร่าง จัดทำ ควบคุมงบประมาณการผลิต เป็นแหล่งสนับสนุนด้านการงบประมาณ และดูแลรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ถ้าในระดับองค์กร มีตำแหน่งเทียบเท่ากับ CEO โดยผู้ดูแลตำแหน่งนี้ คือ คุณเทพฤทธิ์ วงศ์วานิชวัฒนา ซึ่งคุณเทพฤทธิ์นั้นก็เป็นผู้ที่ได้ริเริ่มไอเดียในการทำรายการปริศนาฟ้าแลบ

2.2) ผู้ควบคุมการผลิต (Producer) ดูแล ควบคุม และบริหารการผลิตรายการ ในทุกด้าน เป็นผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจสูงสุดในการผลิตรายการโทรทัศน์ ผู้ดูแลตำแหน่งนี้ใน “รายการปริศนาฟ้าแลบ” มี 2 คนคือ คุณปรวีร์ ศรีอำพันพฤกษ์ และคุณธนัช ไตรรัตน์วงศ์ ซึ่งทั้ง 2 คนได้แบ่งการดูแลงานถ่ายทำรายการที่แตกต่างกันไป โดยคุณปรวีร์จะดูในส่วนของเนื้อหารายการเป็นหลัก คือ การคัดเลือกคำถามเพื่อใช้ทายในรายการ หรือ คำพูดต่าง ๆ ที่ประกอบการขึ้น Graphic และข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบใน “รายการปริศนาฟ้าแลบ” ส่วนคุณธนัช จะดูแลในส่วนของการผลิตรายการ คือ มุกกล้อ่ง แสง สี เสียง รวมไปถึงการเล่นกับผู้เข้าร่วมรายการ ผู้ชม Mood & Tone ของรายการให้มีความสนุกสนานตรงกับรูปแบบรายการ เป็นต้น

2.3) ผู้สร้างสรรค์รายการ (Creative) พัฒนาและสร้างสรรค์รูปแบบการนำเสนอรายการให้น่าสนใจ ถือเป็นหัวใจหลักในรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” นั่นก็คือ คำถามที่ให้ผู้เข้าแข่งขันได้ตอบในรายการ โดยผู้ที่ทำการคิดคำถามนับร้อย ๆ ข้อมานั้นก็คือ Creative ซึ่ง “รายการปริศนาฟ้าแลบ” ก่อนข้างมีผู้ผลิตรายการอยู่หลายคน ได้แก่ เอกพจน์ พูลศรี ณิชฐนิก โคตรปัญญา สน แก้วเวฬุ ทั้ง 3 คน จะต้องช่วยกันนำเสนอคำถามจากสิ่งรอบตัว มาประกอบการตั้งคำถามให้ผู้เข้าร่วมรายการได้เล่นกันในรายการ

2.4) ประสานงาน (Coordinator) มีหน้าที่ติดต่อประสานงาน ทั้งภายนอกบริษัท เวิร์คพอยท์ฯ (แขกรับเชิญ / สถานที่ / อุปกรณ์ต่าง ๆ ฯลฯ) และภายในบริษัทเวิร์คพอยท์ฯ (ฝ่ายต่าง ๆ กำกับเวที / บัญชี / กล้อง / สวัสดิการ ฯลฯ) ให้ทำงานได้อย่างราบรื่นและสัมพันธ์กัน

2.5) ศิลปกรรม (Art) ดูแล ผลิตและออกแบบฉาก บรรยากาศ ให้เป็นไปตามเนื้อหาในรายการ โดยจะดูที่องค์ประกอบภาพรวมของฉากที่ใช้ในวันถ่ายทำรายการ

2.6) ช่างภาพ (Cameraman) มีหน้าที่บันทึกภาพเหตุการณ์ทั้งหมดที่บันทึกเทป รายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” เพื่อนำไปใช้ออกอากาศอุปกรณ์กล้องที่ใช้บันทึกเทปในรายการคือ กล้อง OB 4 ตัว

กล้อง Cannon 5D 2 ตัว และกล้อง GoPro 2 ตัว โดยอุปกรณ์กล้องทั้งหมดจะเข้าติดตั้งในช่วงเช้าของวันถ่ายทำรายการเวลาประมาณ 8.00 น.

2.7) ผู้กำกับเทคนิค (Technical Director) ดูความเรียบร้อยของเสียง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่เปิดในวันบันทึกเทปรายการเพื่อจะได้ไม่เกิดเหตุการณ์ขัดข้องขณะบันทึกเทปโดยอุปกรณ์ต่าง ๆ จะเข้าติดตั้งในช่วงเช้าของวันถ่ายทำรายการ เวลาประมาณ 05.00 น. เป็นต้นไป

2.8) ช่างเทคนิคด้านแสง (Lighting Technician) หรือ ผู้กำกับแสง ทีมไฟจะเข้าติดตั้งในช่วงเช้าของวันถ่ายทำรายการ ซึ่งผู้กำกับแสงจะมีหน้าที่ควบคุมกำหนดแสงในจุดต่าง ๆ ของฉาก โดย“รายการปริศนาฟ้าแลบ” มีอุปกรณ์ที่ใช้ถ่ายทำรายการ คือ ไฟ Moving Head 15 ดวง Hazer 1 เครื่อง และไฟพาร์ (Par Light) ซึ่งก่อนถ่ายรายการจะต้องติดตั้งไฟให้เหมือนเดิมทุกครั้งเมื่อใช้เสร็จจึงทำการรื้อถอนออกเพื่อใช้ในรายการอื่นต่อไป

2.9) ช่างเทคนิคด้านภาพ (Video Engineer) หรือ ผู้กำกับภาพ มีหน้าที่ควบคุมภาพมุมกล้องต่าง ๆ และเลือกภาพที่ดีที่สุดในการนำเสนอให้ผู้ชมได้รับชมผ่านการออกอากาศ

2.10) ช่างเทคนิคด้านเสียง (Audio Engineer) หรือผู้กำกับเสียง คอยดูแลเสียงต่าง ๆ ในรายการให้ราบรื่น เสียงพูดพิธีกร แขกรับเชิญชัดเจน ไม่เบาหรือดังจนเกินไป

2.11) ช่างเทคนิคผู้ควบคุมการตัดต่อ (Editor) หลังจากบันทึกเทปรายการเสร็จแล้วเจ้าหน้าที่ตัดต่อ จะทำการตัดต่อเทปจากในสตูดิโอให้น่าสนใจมากขึ้นและพร้อมในการออกอากาศ

2.12) ผู้ช่วยประสานงานการผลิต (Production Assistant) ผู้ควบคุมงบประมาณต่าง ๆ ที่จะใช้สำหรับการผลิต “รายการปริศนาฟ้าแลบ” ให้อยู่ในขอบเขตงบประมาณหลักที่กำหนดไว้

2.13) ผู้กำกับเวที (Stage Manager) ควบคุมดูแลคิวพิธีกร แขกรับเชิญ ให้เป็นไปตามที่ผู้ควบคุมการผลิตต้องการ

3) การประสานงานการผลิต การเตรียมการก่อนการผลิต ประสานงานจะต้องทำหน้าที่ในการกำหนดวันสำหรับถ่ายทำรายการ ซึ่งการกำหนดวันถ่ายรายการได้นั้นจะต้องเช็คคิวพิธีกรก่อน เพราะพิธีกร คือบุคคลที่มีความสำคัญอย่างมากในวันถ่ายรายการโดยพิธีกรหลักประจำรายการปริศนาฟ้าแลบ มีเพียงคนเดียวเท่านั้น คือ คุณปัญญา นิรันดร์กุล ซึ่งคิวหลักประจำในการถ่ายรายการคือ วันอังคารและวันศุกร์ โดยจะถ่ายสลับสัปดาห์ เว้นสัปดาห์ และความถี่นี้จะขึ้นอยู่กับสต็อกเทปในการออกอากาศ เนื่องจากการถ่ายรายการแต่ละครั้งจะไม่สามารถกำหนดวันออกอากาศจำนวนเทปที่แน่นอนได้ เมื่อได้คิวพิธีกรที่ชัดเจนแล้วสิ่งที่ต้องทำต่อมา คือการจองสตูดิโอเพื่อใช้เป็นสตูดิโอสำหรับถ่ายทำรายการ จากนั้นเมื่อได้คิวพิธีกรและสตูดิโอแล้ว จึงทำการประสานแจ้งคิวไปยังฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงวันผลิตรายการที่ตรงกัน ซึ่งคิวถ่ายรายการนั้น

จะต้องถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างน้อย 1 เดือน (ยกเว้นคิวพิเศษเฉพาะที่จะแจ้งก่อนล่วงหน้า 1-2 สัปดาห์) จากนั้นจึงทำงบประมาณเพื่อใช้วันถ่ายทำรายการ และเช็คคิวดาราเพื่อมาเป็นแขก รับเชิญเล่นเกมในรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” โดยแขกรับเชิญที่มาเล่นเกมในรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” มีทั้งหมด 12 คนในการถ่ายทำ 1 วัน แบ่งเป็น 4 ทีม 1 ทีมมีผู้เล่นเกม 3 คน แบ่งเป็นดารารับเชิญ 2 คน และทางบ้าน(ผู้โชคดีจาก AIS ซึ่งเป็นสปอนเซอร์หลักของรายการ) 1 คน หรือบางทีมอาจมีดารา ทั้ง 3 คน เลยก็ได้จากนั้นก็ทำการแบ่งประเภทของแขกรับเชิญ โดยผู้ควบคุมการผลิตรายการจะเลือกกรุปของแต่ละทีม เมื่อได้แขกรับเชิญครบแล้ว ทีมครีเอทีฟ (Creative) จะทำการคิดคำถาม เพื่อใช้ในการเล่นเกมปริศนาฟ้าแลบ โดยคำถามที่ใช้ในรายการจะมีความเหมาะสมกับแขกรับเชิญ เพื่อเพิ่มความสนุกสนาน เมื่อแขกรับเชิญและคำถามพร้อม ก็สามารถถ่ายทำรายการได้ (ธนรัช ไตรรัตน์วงศ์, 2560: จากประสบการณ์)

สำหรับผม ความสำเร็จของปริศนาฟ้าแลบ นอกจากรูปแบบของรายการที่ดูง่ายและ เข้าถึงคนทุกเพศทุกวัยแล้วเนี่ย ก็คือเรื่องของเรตติ้งคนดู ผมเชื่อว่าในไทยมีคนดูที่เป็นกลุ่มซ้อนกัน อยู่สำหรับคนดูทั้งโทรทัศน์และดูทางออนไลน์ในเวลาเดียวกัน แต่ก็มีบางคนดูโทรทัศน์อย่างเดียว ซึ่งเราก็ได้ทดลองด้วยการ ทำให้คนเล่นไปด้วยระหว่างดูโทรทัศน์ไปด้วย ก็พบว่ามีคนเล่นเกมกับ เราเยอะมาก จึงเป็นข้อพิสูจน์ได้ว่าคนที่ดูโทรทัศน์นั้นเค้าทำอย่างอื่นไปด้วยในเวลาเดียวกัน แล้ว ในปัจจุบันมี Platform live หรือ Chat ให้คนได้พูดคุยในระหว่างดูโทรทัศน์ คนนั่งหน้าจอโทรทัศน์ก็ ไม่ได้ดูทีวีเพียงอย่างเดียว ซึ่งตรงนี้ คำตอบคือ เราไม่รู้ว่าจะเกิดอะไร แต่เราต้องลอง ส่งรายการ ของเราไปในทุก ๆ ที่ ที่คนดูเข้าถึง และสิ่งสำคัญที่จะทำให้รายการฮิต สุดท้ายก็คือเนื้อหาใน รายการนั่นเอง (ชลากรณ์ ปัญญาโถม, 2560: สัมภาษณ์)

4) การเตรียมสถานที่ โดยบริษัทเวิร์คพอยท์ฯ มีการผลิตรายการของตัวเองที่ค่อนข้าง หลากหลาย การเตรียมขั้นตอนก่อนถ่ายทำจึงสำคัญมาก เพราะจะได้ไม่ถ่ายชนกันกับรายการอื่น จะได้ไม่มีปัญหาในเรื่องของอุปกรณ์การถ่ายทำไม่เพียงพอในการทำงาน แต่ผู้สร้างสรรค์ “รายการ ปริศนาฟ้าแลบ” ถือเป็นรายการที่มีกรณีพิเศษจากรายการอื่น คือ ฉากของรายการจะถูกตั้งค่าง ประจำที่สตูดิโอ 16 อยู่แล้ว เนื่องจากเก้าอี้ล่อฟ้าเป็นอุปกรณ์ในเกมที่สั่งผลิตขึ้นมาเฉพาะ และค่อนข้างมีค่าใช้จ่ายที่สูง การเคลื่อนย้ายบ่อย อาจทำให้เก้าอี้ล่อฟ้าเสียหายและเกิดการชำรุด ได้ จึงจำเป็นต้องตั้งค่างไว้ในสตูดิโออยู่ตลอดเวลาหากได้คิววันถ่ายรายการที่แน่นอนแล้ว ประสานงานจะทำการลือกวัดถ่ายไว้ แล้วจึงประสานงานไปยังแผนกต่าง ๆ ให้เข้าติดตั้งอุปกรณ์ที่ เกี่ยวข้องกับการทำฉาก เช่น ไฟ กล้อง เสียง บ้ายสปอนเซอร์ และรถยนต์ที่เป็นรางวัลของการ แข่งขันเล่นเกมในรายการปริศนาฟ้าแลบ

5) การเตรียมอุปกรณ์ในการถ่ายทำ “รายการปริศนาฟ้าแลบ” เป็นรายการที่มีฉาก แสง สี เสียงที่กำหนดไว้แล้ว จึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับฉาก แต่มีเพิ่มเติม คือ ทางรายการมีทีมงานฝ่ายกำกับเวที ชื่อคู่ คอยดูแลความเรียบร้อยของแขกรับเชิญ และเชิญดาราชั้นเล่นเก้าอี้ล่อฟ้าเป็นประจำทุกครั้ง เมื่อรายการมีแขกรับเชิญมาในรายการ คู่ จะทำการบ้านก่อน โดยการเตรียมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับแขกรับเชิญมาเล่นเพื่อเซอร์ไพรส์ในรายการ เช่น เทปที่บัวขาว บัญชาเมฆ มาร่วมเล่นเกมใน “รายการปริศนาฟ้าแลบ” คู่ จะมีการเตรียมนมและเป่าซอมน เพื่อนำมาให้บัวขาวใช้ต่อยิวไว้ในรายการ เป็นต้น การใช้อุปกรณ์บางอย่างในรายการก็ถือเป็นการสร้างสีสันให้กับรายการดูมีความน่าสนใจและมีความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น (สน แก้วเวฬุ, 2560: สัมภาษณ์)

2. ขั้นตอนการทำรายการโทรทัศน์ (Production)

1) วิธีการถ่ายทำรายการ “รายการปริศนาฟ้าแลบ” คือ รายการรูปแบบเกมโชว์ วิธีการถ่ายทำจึงเป็นการให้ผู้แข่งขันเล่นเกมแข่งกัน หากทีมไหนถึง 3 คะแนนก่อนจะเป็นผู้ชนะ โดยการถ่ายทำจะเริ่มต้นด้วย 2 ทีมแรก แข่งกันทีละคู่ ตอบคำถามเดียวกันให้ได้เยอะที่สุดภายในเวลา 2 นาที หากได้ทีมที่ชนะ ถึง 3 คะแนนก่อน ก็จะทำให้ทีมที่ชนะเล่นเกมเก็บสายฟ้าต่อ โดยแข่งตอบคำถามให้ได้คำตอบถึง 10 ข้อภายในเวลา 1 นาที เมื่อแข่งเสร็จ ถึงจะถือว่าจบเทป โดย “รายการปริศนาฟ้าแลบ” จะไม่มีการแบ่งช่วงแต่ละช่วงที่แตกต่างกันเหมือนรายการอื่น ๆ จะเป็นการแข่งเล่นเกมยาวไปเรื่อย ๆ จนจบ และใน 1 วันออกอากาศเกมที่เล่นอาจไม่จบเกมก็ได้ เพราะมีเวลาออกอากาศที่จำกัด ผู้ชมจึงต้องติดตามชมต่อไปในวันถัดไป (ณัฐฐนิช โคตรปัญญา, 2560: สัมภาษณ์)

2) การข้อมการถ่ายทำรายการโทรทัศน์ ก่อนการถ่ายทำรายการทุกครั้งจะต้องมีการข้อมก่อนถ่ายทำ โดยผู้ควบคุมการผลิต จะดูองค์ประกอบโดยรวมก่อนถ่ายจริง ทั้งในเรื่องของภาพ แสง สี เสียง มุมกล้องที่รับหน้าพิธีกร เปิดตัวแขกรับเชิญ และผู้เล่นเกม มีการบันทึกภาพบรรยากาศของผู้ชมที่นั่งในรายการ เพื่อเก็บภาพสีหน้าท่าทางต่าง ๆ ทั้งสีหน้าสนุกสนาน ลุ้น ตื่นเต้น และเสียใจ เพื่อนำไปใช้ตัดสลับเวลาผู้เข้าแข่งขันเล่นเกม ทำให้เกิดอารมณ์ร่วมไปกับการแข่งขัน

โดยการข้อมการถ่ายทำนี้ จะไม่มีการนำคำถามมาใช้ถามในการข้อมก่อนล่วงหน้า ทุกคำถามที่ถามใน “รายการปริศนาฟ้าแลบ” ถือเป็นความลับ ที่จะไม่มีการเปิดเผยก่อนถ่ายทำ และก่อนออกอากาศโดยเด็ดขาด ผู้ควบคุมการผลิตรายการ จะเป็นผู้รวบรวมคำถามและนำไปปรีฟ (Brief) พิธีกรก่อนถ่ายทำรายการ จากนั้นจะรวบรวมคำถามทั้งหมดเก็บไว้ในห้องแห่งความลับ ด้านในสตูดิโอ ทางฝ่ายกำกับเวทีจะช่วยดูแลไม่ให้คนนอกที่ไม่เกี่ยวข้องกับรายการ เข้ามาในห้อง โดยเด็ดขาด

3) การถ่ายทำรายการ ช่วงเวลาการบันทึกเทป “รายการปริศนาฟ้าแลบ” เริ่มบันทึกเทป เวลา 15.00 น. โดยประมาณ เริ่มจาก ผู้เข้าแข่งขัน 2 ทีมแรกเล่นเกมสลับกัน ทีมไหนคะแนนถึง 3 คะแนนก่อนจะเป็นผู้ชนะ โดยขณะเล่นเกมคู่แรก ผู้เข้าแข่งขันคนแรกเล่นเกมอยู่นั้น อีกคนจะถูกนำตัวออกจากสตูดิโอ โดยไปเก็บตัวในห้องพักส่วนตัว มีทีมงานฝ่ายกำกับเวลาที่คอยดูแล โดยจะไม่อนุญาตให้ใช้โทรศัพท์มือถือ และไม่อนุญาตให้พูดคุยกับบุคคลอื่นโดยเด็ดขาด เพื่อป้องกันการรู้คำถามในรายการก่อนล่วงหน้า การเล่นเกมในรายการจึงถือเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงไม่มีการเตรียมตัวตอบคำถามมาก่อนล่วงหน้า จากนั้นเมื่อ 2 ทีมแรกแข่งขันเสร็จ จะมีการเบรกพักกองถ่าย ประมาณ 1 ชั่วโมง และเริ่มถ่ายทำรายการ ทีม 3 และ 4 ตามลำดับ ระยะเวลาในการถ่ายทำแต่ละครั้งจะไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับเกมที่แขกรับเชิญเล่น หากคะแนนที่ออกมาเสมอก็จะเล่นต่อไปจนกว่าจะได้ผู้ชนะ เวลาถ่ายทำรายการเสร็จจะอยู่ที่เฉลี่ยประมาณ 24.00 น.

4) ภาพในรายการโทรทัศน์ มุมกล้องคือส่วนสำคัญที่ทำให้คนดูเข้าใจเรื่องราว บรรยากาศในเกมการแข่งขัน โดยรายการปริศนาฟ้าแลบจะมีการถ่ายเปิดรายการด้วยครอน เพื่อเปิดตัวแขกรับเชิญ โดยทั้ง 2 ทีมจะเดินผ่านเข้ามาที่ซุ้มประตูสปอนเซอร์ จากนั้นจะมีกล้องหลักรับผู้ร่วมรายการทุกคน เมื่อแข่งเล่นเกมจะมีกล้องคอยรับที่หน้าคุณปัญญา ส่วนผู้เข้าแข่งขันนั่งบนเก้าอี้ล้อฟ้าจะมีกล้องจับมุมกว้างและมีกล้องโกโปร (GoPro) ติดที่เก้าอี้เพื่อเห็นภาพคนแข่งในระยะใกล้ ทีมสวิตเซอร์ (Switcher) จะคอยกำกับภาพที่ดีที่สุดเพื่อออกสู่จอ ก่อนจะเข้าสู่กระบวนการตัดต่อในขั้นตอนต่อไป (เอกพจน์ พูลศรี, 2560: สัมภาษณ์)

3. ขั้นตอนหลังการถ่ายทำรายการโทรทัศน์ (Post-Production)

เป็นขั้นตอนหลังการถ่ายทำในสตูดิโอ ที่จะถูกนำไปตัดต่อ แต่งเติมเสียงและกราฟิก เพื่อให้พร้อมในการออกอากาศแต่ละเทป ซึ่งมีกระบวนการตามขั้นตอนดังนี้

1) การเลือกวิธีการตัดต่อ ลำดับภาพ เมื่อถ่ายทำรายการในสตูดิโอเสร็จสิ้น ภาพที่ได้จะถูกบันทึกไว้ในแผ่น XD และนำไปไว้ที่ห้องตัดต่อ นั่นคือ ขั้นตอนของ Post Production ช่วงตัดต่อจะนำภาพที่บันทึกมาลงเข้าสู่โปรแกรมตัดต่อ ในที่นี่บริษัทเวิร์คพอยท์ฯ ได้ใช้โปรแกรม Avid ในการตัดต่อ ช่วงตัดจะนำไฟล์ข้อมูล มาซิงค์ (Sync) ภาพและเสียงให้ตรงกัน เพื่อง่ายต่อการตัดต่อ เมื่อภาพและเสียงได้ถูกซิงค์ (Sync) ครีเอทีฟ (Creative) จะลงมือตัดต่อเพื่อออกอากาศ ในการตัดต่อแต่ละเทปได้มีการวางแผนการออกอากาศไว้ล่วงหน้าแล้วว่าเทปไหนควรออกอากาศวันไหน เพราะในขณะการถ่ายทำที่สตูดิโอนั้น ทีมงานทั้ง Group Head, Producer และ Creative ได้เห็นภาพรวมในระหว่างถ่ายทำแล้วว่าเทปไหนแขกรับเชิญมาเล่นแล้วสนุกหรือเทปไหนแขกรับเชิญกำลังเป็นกระแสอยู่ในช่วงนั้น ๆ ควรรีบตัดและนำออกอากาศทันที หลังจากทีครีเอทีฟ (Creative)

ตัดเทปเสร็จ ช่างตัด (Editor) จะนำเทปที่ครีเอทีฟ (Creative) ตัดเสร็จมาร้อยเทปเพื่อให้เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งขั้นตอนการร้อยเทป คือ การนำCG (Computer Graphic) คำถามมาใส่ในแต่ละข้อให้ตรงกับภาพ อีกทั้งการตรวจความเรียบร้อยของภาพ อาจจะมีการสลับมุกกล้องเพื่อให้ภาพดูไหลลื่นน่าชมมากขึ้น โดยเนื้อหาที่ใช้ ออกอากาศของรายการปริศนาฟ้าแลบจะอยู่ที่ 39 นาที และออกอากาศ 45 นาที โดยการตัดจะแบ่งออกเป็น 3 เบรก เวลาในแต่ละเบรกอยู่ที่ความพึงพอใจและการตัดสินใจของครีเอทีฟ (Creative) แต่ในเบรกแรกควรเปิดเทปมาให้หน้าดูและก่อนจะปิดเบรกควรจบด้วยการทิ้งตัวอย่างให้คนอยากติดตาม เพื่อไม่ให้ผู้รับชมหายไป และอยากที่จะชมความสนุกในตอนต่อไป (เอกพจน์ พูลศรี, 2560: สัมภาษณ์)

2) การผสมเสียง เมื่อขั้นตอนการตัดต่อเสร็จสิ้น ช่างตัดจะ Export ทั้งไฟล์ภาพและเสียงไปให้กับช่าง Mix เพื่อทำขั้นตอนการผสมเสียง ซึ่งในขั้นตอนนี้ คือการ Mix เสียงให้ดูน่าฟังและชัดเจนขึ้น ใส่เสียง Effect การรับมุกต่าง ๆ และผสมเสียงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเสียงสายฟ้าเมื่อเวลาพิธีกรพูดคำว่า “ปริศนาฟ้าแลบ” ช่าง Mix จะทำหน้าที่ในการใส่เสียง Effect ของสายฟ้าเข้าไป เพื่อให้ผู้ชมรู้สึกตื่นตาตื่นใจและดูสมจริงมากยิ่งขึ้น ขั้นตอนการผสมเสียง จะรวมถึงการลงเสียงของคนพากย์เสียงในรายการ ก็จะถูกอยู่ในขั้นตอนของการผสมเสียง อีกทั้งสปอนเซอร์ต่าง ๆ ของในรายการ ช่างผสมเสียง ก็จะเป็นคนที่น่าเสียงเหล่านี้ใส่ให้เทปดูสมจริงยิ่งขึ้น เมื่อขั้นตอนการผสมเสียงเสร็จสมบูรณ์แล้ว Group Head ของรายการ จะเข้าไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของเทปนั้นในห้องผสมเสียง เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา เมื่อเกิดข้อผิดพลาดก็จะถูกแก้ไขในห้องผสมเสียง และเมื่อขั้นตอนการตรวจสอบเสร็จสมบูรณ์และมีการแก้ไขแล้ว เสียงที่นำไปผสมจะถูกส่งต่อกลับมาที่ห้องตัด เพื่อให้ช่างตัดประกอบเสียงที่ผสมแล้วเข้ากับภาพ และตรวจสอบความเรียบร้อยอีกครั้ง เพื่อนำส่งเซนเซอร์เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนออกอากาศ เมื่อเซนเซอร์ตรวจสอบเสร็จแล้ว จะแจ้งไปแก้เทปผ่านประสานงานรายการ และครีเอทีฟ (Creative) จะนำไปแก้เทปนั้น ไปแก้ไขตามที่ทีมเซนเซอร์ (Censor) แจ้ง และเมื่อแก้เสร็จสมบูรณ์ก็จะส่งให้ทีมเซนเซอร์ (Censor) ตรวจสอบอีกครั้ง เมื่อเทปเรียบร้อย ก็จะออกอากาศตามตารางของวันนั้น ๆ (เอกพจน์ พูลศรี, 2560: สัมภาษณ์)

3) การทำกราฟิก ในขั้นตอนนี้จะทำหน้าที่ของ CG (Computer Graphic) ซึ่งหน้าที่นี้จะมีช่างทำกราฟิกอยู่ประจำในแต่ละรายการ โดยหลัก ๆ แล้ว CG “รายการปริศนาฟ้าแลบ” จะเป็นแบบตายตัวนั่นคือ การทำคำถาม ซึ่งคำถามจะถูกส่งให้ในวันที่ถ่ายทำเสร็จ จะมีการพิสูจน์อักษรความถูกต้องของตัวสะกดจากทีมเซนเซอร์(Censor) ก่อนที่จะนำไปให้ CG ลงมือทำ เพื่อไม่ให้เป็นการแก้ไขซ้ำ ๆ หลายรอบ เมื่อเข้าสู่การร้อยเทป โดย CG รายการปริศนาฟ้าแลบ จะเน้น

ไปที่คำถามมากกว่า เลยไม่มีขั้นตอนยุ่งยากในเรื่องนี้ แต่จะมีลูกเล่นเพิ่มเติมคือการขึ้นคำแซวตาม คำพูดต่าง ๆ ที่เรียกว่า Super ซึ่งการขึ้นคำแซวจะสามารถทำได้ในห้องตัดต่อโดยไม่ต้องส่งให้ CG เพราะเป็นคำทั่วไปที่ไม่ต้องออกแบบดีไซน์ให้ดูจริงจังมากนัก และเมื่อขั้นตอนการทำกราฟิก คำถามเสร็จแล้ว กราฟิกคำถามจะถูกส่งไปยังห้องตัดต่อ เพื่อให้ช่างตัดร้อยเทปคำถามแต่ละข้อให้ ตรงกับสิ่งที่ถาม ก็ถือเป็นอันสมบูรณ์ นอกจากกราฟิกคำถามแล้ว กราฟิกสายฟ้า ก็เป็นหน้าที่ของ CG (Computer Graphic) เช่นกัน เมื่อเวลาพิธีกรพูดคำว่า "ปริศนาฟ้าแลบ" และชุนิวี่ขึ้นเหนือ ศีรษะ จะมีกราฟิกสายฟ้าโผล่มาทุกครั้ง เป็นการใช้เทคนิคกราฟิกเข้ามาช่วยเพื่อให้ดูสมจริงมากขึ้น (เอกพจน์ พูลศรี, 2560: สัมภาษณ์)

4) การตรวจสอบความถูกต้อง ขั้นตอนการตรวจสอบเนื้อหารายการ เนื่องจากขั้นตอนนี้ไม่ใช่การทำงานเฉพาะภายในทีม "รายการปริศนาฟ้าแลบ" เท่านั้น แต่เป็นการประสานไปยัง สถานีช่องเวิร์คพอยท์ด้วย การทำงานกับคนจำนวนมากจึงต้องมีขั้นตอนที่เป็นระบบ ทุกรายการ จะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกัน ทางฝ่ายต่าง ๆ จะได้ไม่เกิดความสับสนในการทำงานและไม่เกิดความ ผิดพลาดตามมาด้วย โดยช่องทางการติดต่อที่ง่าย สะดวกรวดเร็วที่สุด คือ ไลน์ (Line Group) จึงทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างฝ่าย เน้นการคุยงานในแอปพลิเคชันไลน์ (Line) เป็นหลัก คือ หลังจากเทปรายการตัดเสร็จสมบูรณ์แล้ว และทางโปรดิวเซอร์ (Producer) ได้ทำการตรวจสอบ ความถูกต้องทางด้านเนื้อหาแล้ว สิ่งที่ต้องมาที่ต้องทำคือการนำไฟล์ (File) โยนเข้าคอมพิวเตอร์ กลาง โนโฟเดอร์ (Folder) สถานีรายการของช่องเวิร์คพอยท์ฯ โดยจะต้องทำการส่งเทปก่อน ออกอากาศล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วัน จากนั้นทางครีเอทีฟ (Creative) จะทำการแจ้งประสานงานใน ไลน์ (Line Group) ให้ทราบว่าจะเทปออกอากาศได้ส่งเรียบร้อยแล้ว ทางประสานงานจะทำการ แจ้งสถานีในไลน์ (Line Group) ว่าทางรายการส่งเทปให้เรียบร้อยแล้ว ทางสถานีก็จะทำการ แจ้งทางเซ็นเซอร์ (Censor) ให้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหารายการและความเหมาะสมใน ทุก ๆ เรื่อง เช่น คำหยาบคาย การแสดงออกที่ไม่เหมาะสม เพราะรายการมีกลุ่มผู้ชมทั่วไป จึงมีเด็กดู รายการด้วย หากไม่เหมาะสมจะเกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้ หลังจากนั้นเซ็นเซอร์ (Censor) จะทำ การตรวจสอบเนื้อหารายการ หากมีก็จะทำการแจ้งกลับมาทางสถานี และแจ้งประสานงาน รายการให้แจ้งทีมงานต่อไป จนเมื่อเทปแก้ไขถูกต้องเรียบร้อยแล้วก็จะสามารถใช้เทปนั้น ออกอากาศได้เลยทันที นอกจากนี้ทางประสานงานจะทำการนำไฟล์ที่ส่งเซ็นเซอร์ (Censor) ในครั้ง แรกมาไรท์แผ่น DVD จำนวน 7 แผ่น เพื่อส่งผู้บริหารให้ตรวจเนื้อหารายการ เพื่อต้องการแก้ไขก่อน ออกอากาศ โดย คุณประภาส ชลศรานนท์และคุณปัญญา นิรันดร์กุล จะทำการตรวจสอบรายการ ทุกรายการในช่องเวิร์คพอยท์ก่อนออกอากาศทุกครั้ง และทางประสานงานเองก็จะต้องทำการ

ตรวจสอบความเรียบร้อยของเนื้อหาในรายการโดยเฉพาะเรื่อง ลิขสิทธิ์ ถือเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในขั้นตอนนี้ เพลง ภาพ ที่ประกอบในรายการทุกชิ้นจะต้องมีที่มาและต้องได้รับการขออนุญาตเรียบร้อยแล้ว ซึ่งทาง โปรดิวเซอร์ (Producer) จะทำการแจ้งประสานงานก่อนหลังจากวันถ่ายรายการเสร็จ เพื่อจะมีเวลาในการทำจดหมายขออนุญาตใช้ลิขสิทธิ์ล่วงหน้า โดยจะต้องมีใบขออนุญาตลิขสิทธิ์ส่งให้ทางทีมเซ็นเซอร์ (Censor) ฝ่ายข้อมูลที่ดูแลตรวจสอบเฉพาะเรื่องลิขสิทธิ์ก่อนออกอากาศทุกเทป หากเทปไหนไม่มีเอกสารที่ถูกต้องจะต้องทำการตัดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องหรืองดออกอากาศทันที (ธนรัช ไตรรัตน์วงศ์, 2560: จากประสบการณ์)

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตรายการควิซโชว์ของบริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน): กรณีศึกษา “ปริศนาฟ้าแลบ”

กลุ่ม	ขั้นตอนก่อนถ่ายทำ (Pre-Production)	ขั้นถ่ายทำ (Production)	ขั้นหลังถ่ายทำ (Post- Production)
1) ผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง ในการผลิต รายการ	- สร้างจุดเด่นภาพจำให้กับรายการ (เก้าอี้ล่อฟ้า) - ไอเดียรูปแบบของ ควิซโชว์ไม่ เหมือนใคร (เน้นเร็ว) คนทุกวัย สามารถเข้าใจร่วมกัน - คำถามที่เล่นในรายการฟังแล้ว ต้องรู้สึกสะดุด เป็นเรื่อง โกล้ดตัว และต้องไม่มีข้อมูลที่ลึกลับเกินไป บางข้อก็จะสอดแทรกความรู้ให้ ด้วยสลັบกัน - แหกรับเชิญคือ องค์ประกอบหลัก ของรายการ เลือกที่มีเอกลักษณ์ แตกต่างเช่น ทีมพระเอกกับทีม ผู้ร้ายทีมตลกกับทีมสาว ๆ เป็นต้น	- ไม่มีการสั่งการแต่จะเป็นการ ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพราะพนักงานเป็นผู้ที่อยู่หน้า งาน จะพบเห็นปัญหามากกว่า ผู้บริหารดังนั้นการที่ได้แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกัน เป็นเรื่องที่ดีกว่า - มุมกล้องคือส่วนสำคัญที่ทำให้ ให้คนดูเข้าใจเรื่องราว บรรยากาศ ในเกมการแข่งขัน สวิทเซอร์ (Switcher) จะคอยกำกับภาพ ที่ดีที่สุดเพื่อออกสู่จอ ก่อนจะ เข้าสู่กระบวนการตัดต่อใน ขั้นตอนต่อไป	- ในเบรกแรกควร เปิด เทป มา ให้ นำดู และก่อนจะ ปิดเบรก ควรจบ ด้วยการทิ้งตัวอย่าง ให้ คน ติดตาม เพื่อไม่ให้ผู้รับชม หายไป และอยาก ที่จะชม ความ สนุกในตอนต่อไป - ใน 1 วันออกอากาศ อาจเล่นไม่จบเกม ก็ได้ เพราะมีเวลา ออกอากาศที่จำกัด

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กลุ่ม	ขั้นตอนก่อนถ่ายทำ (Pre-Production)	ขั้นถ่ายทำ (Production)	ขั้นหลังถ่ายทำ (Post- Production)
	-มีการเตรียมอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง กับแขกรับเชิญมาเล่นถือเป็นการ สร้างสีสัน		ผู้ชมจึงต้องติดตาม ชมต่อในวันถัดไป -ตัดต่อให้คนดูรู้สึก ว่าตัวเองชนะ ให้ คนดูรู้สึกว่าย่อนี้ เผาตบได้ แต่ทำไม ดาราตบไม่ได้
2) ผู้ที่ เกี่ยวข้อง กับงาน สื่อสาร การตลาด			-การประชาสัมพันธ์ นั้น ทำให้ความ สำเร็จของรายการ เกิดขึ้นในวงกว้าง เข้าถึงคนในทุก ระดับ ทุกเพศ ทุก วัยได้ง่าย โดย การ โปรโมทผ่าน สื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ โซเชียล มีเดีย แม้กระทั่ง การออกอีเว้นท์ มี การ โปรโมท ใน ทุกๆวันเพื่อกระตุ้น สิ่งที่น่าสนใจของ รายการ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กลุ่ม	ขั้นตอนก่อนถ่ายทำ (Pre-Production)	ขั้นถ่ายทำ (Production)	ขั้นหลังถ่ายทำ (Post- Production)
3) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานการตลาด	- สปอนเซอร์มีอิทธิพลกับรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” อย่างมาก สปอนเซอร์หลักของรายการ คือ เอไอเอส (AIS) จะเห็นได้ว่าจากในรายการเน้นสีเขียว ซึ่งเป็นสีของเอไอเอส (AIS)		
4) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานทรัพยากรบุคคล	- การคัดเลือกคนที่จะมาร่วมงาน ในทีมผลิตรายการ ต้องเป็นคนที่ชอบสังเกต สนใจในข่าวสาร สื่อต่างๆ มีความรู้รอบตัว คล่องแคล่วกับการทำงาน รับผิดชอบสูงและขยันมากเนื่องจาก ออกอากาศ 5 วันต่อสัปดาห์ อีกทั้งต้องมีทัศนคติที่ดี เพราะต้องร่วมงานกับหลายฝ่าย		

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของรายการควิซโชว์ บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน): กรณีศึกษา “ปริศนาฟ้าแลบ”

1) ปัจจัยภายนอกองค์กร

ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กรสื่อสารมวลชน และมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อกระบวนการบริหารรายการ เป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลาตามสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น ๆ ส่งผลให้แนวทางการบริหารที่นำมาใช้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่เกิดขึ้นด้วย โดยปัจจัยภายนอก ประกอบไปด้วย แรงกดดันทางสังคมและการเมือง แรงกดดันทางด้านเศรษฐกิจ แรงกดดันทางด้านข้อมูลข่าวสาร ความสนใจและความต้องการของผู้รับสาร

1.1) ปัจจัยทางสังคมและการเมือง (Social and Political Pressure) “รายการปริศนาฟ้าแลบ” ได้รับผลกระทบจากสังคมและการเมืองอยู่บ้าง เนื่องจากรายการออกอากาศทุกวันจันทร์ – ศุกร์ ช่วงเวลาประมาณ 19.15 นาที ในขณะที่สถานการณ์บ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ้าง ทางคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีการแถลงข่าวถึงความเรียบร้อย สถานการณ์ต่าง ๆ ในบ้านเมือง และมีรายการพิเศษ คืบความสุขให้คนในชาติ, เดินหน้าประเทศไทย, ศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ออกอากาศในช่วงเวลาประมาณ 18.00 น. ซึ่งบางครั้งความยาวของรายการอาจมีผลกระทบให้รายการปริศนาฟ้าแลบออกอากาศเลื่อนจากเวลาที่วางไว้ เมื่อรายการออกอากาศคลาดเคลื่อนก็ย่อมมีผลกระทบต่อกลุ่มผู้ชม และบางครั้งรายการก็มีความจำเป็นต้องงดออกอากาศด้วย เช่น ช่วงเหตุการณ์สวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร วันที่ 13 ตุลาคม 2559 ทางสถานีจึงทำการไว้อาลัยและเนื่องจากเป็นรายการประเภทเกมโชว์สนุกสนาน จึงไม่สามารถออกอากาศรายการปริศนาฟ้าแลบได้ และเมื่อไว้อาลัยครบ 1 เดือนแล้ว ทางสถานีก็มีนโยบายที่จะนำเสนอรายการอื่น เพื่อไว้อาลัยต่อไปอีก รายการปริศนาจึงได้กลับมาออกอากาศอีกครั้งในช่วงเดือนธันวาคม 2559 โดยเทปที่มาออกอากาศอีกครั้ง มีการเล่าย้อนถึงเหตุการณ์ก่อนหน้าให้ผู้ชมบ้างแล้ว จึงสามารถนำมาออกอากาศต่อได้เลยทันที

นอกจากนี้คำถามที่ใช้ในรายการก็มียุทธศาสตร์ตามไปด้วย ทางรายการจะหลีกเลี่ยงการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและศาสนาอยู่แล้ว แต่เคยมีกรณี คำถามที่ใช้พูดถึงดาราท่านหนึ่งซึ่งบันทึกเทปไว้ก่อนล่วงหน้าแล้ว พอช่วงใกล้จะออกอากาศ ดาราท่านนั้นเป็นประเด็น เป็นข่าวใหญ่พอดี ก็เลยทำให้รายการเป็นกระแสไปด้วย เป็นต้น (ปรวีร์ ศรีอำพันพฤกษ์, 2560: สัมภาษณ์)

ส่วนหนึ่งก็ต้องยอมรับว่าด้วยกระแสทางโซเชียล (Social Media) มีส่วนสำคัญที่ทำให้ปริศนาฟ้าแลบสามารถเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย ซึ่งทางเราก็ได้พยายามใช้แพลตฟอร์ม (Platform) นี้ให้เกิดประโยชน์ด้วยเช่นกันค่ะ โดยที่เราจะมีเพจปริศนาฟ้าแลบคอยอัปเดต (Update) เกี่ยวกับรายการอยู่เสมอ ไม่ว่าจะคลิปสั้น ๆ ฮา ๆ หรือภาพประกอบที่เราตัดต่อกันให้คนเข้าใจง่าย ในส่วนนี้ก็จะมีคนสนใจและกดไลก์กดแชร์กันเยอะ ทำให้คนที่ติดตามอยู่ได้รับข่าวสารความเคลื่อนไหวกันอย่างต่อเนื่อง และรู้สึกว่าการรายการมีความสนุกเข้ามาตลอดเวลา นอกจากรูปแบบรายการที่น่าสนุกชวนติดตามแล้ว การ PR ก็ถือเป็นกลยุทธ์อีกอย่างหนึ่งที่ทำให้รายการปริศนาฟ้าแลบได้รับความสนใจอยู่เสมอค่ะ (มัณฑิตา จินดา, 2560: สัมภาษณ์)

1.2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Pressure) ด้านคู่แข่งพบว่า รายการที่ออกอากาศช่วงเวลาเดียวกันกับรายการปริศนาฟ้าแลบอยู่ในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ (19.00-20.00 น.) คือ

รายการข่าว หรือละคร ซึ่งทางบริษัทเวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) นั้นได้เลือกที่จะนำเสนอรายการประเภทควิซโชว์ เพื่อให้ผู้ชมมีทางเลือกอื่นในการรับชมรายการโทรทัศน์ หากดูรายการประเภทเดียวกันในช่วงเวลาดังกล่าว รายการที่ถือเป็นคู่แข่งของรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” คือ รายการศึกวันดวลเพลง ช่อง GMM 25 เป็นรายการรูปแบบวาไรตี้เกมโชว์ จากการเช็คระตติ้งจาก AGB Nielsen โดยคุณปรวีร์ ศรีอำพันพฤกษ์ กล่าวไว้ในช่วงแรกที่รายการออกอากาศ ะตติ้ง (rating) ของรายการศึกวันดวลเพลง ช่อง ONE ค่อนข้างมีผลกระทบกับรายการพอสมควร ช่วงที่รายการศึกวันดวลเพลงมีการชิงแชมป์ ทำให้เรตติ้ง (Rating) รายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” ลดลงเล็กน้อย แต่ในปัจจุบันเหมือนกลุ่มผู้ชมแตกต่างกันชัดเจนจึงไม่มีผลกระทบกับรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” มากนัก โดยเรตติ้ง (rating) เฉลี่ยของรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” ในปัจจุบัน (กันยายน 2560) อยู่ในช่วงเฉลี่ยประมาณ 3.5-4.0 แต่วันที่เรตติ้ง (rating) รายการสูงมากในช่วงนี้เกิดจากปัจจัยรอบข้างด้วย คือ การจัดผังการออกอากาศ เนื่องจากรายการที่ออกอากาศต่อจากรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” ในวันพฤหัสบดี คือรายการ “The mask Singer หน้ากากนักร้อง” ซึ่งเป็นรายการที่มีเรตติ้งสูงสุดในช่องเวิร์คพอยท์ คนดูจึงเปิดทีวีดูรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” ก่อนรายการจะมา ทำให้วันออกอากาศมีเรตติ้ง (rating) รายการที่สูงถึง 4 ถึงแม้ว่าดาราก็เป็นแขกรับเชิญในเทปนั้นจะไม่ใช่คนมีชื่อเสียงมากก็ตาม ความคาบเกี่ยวของรายการจึงมีผลทำให้เรตติ้ง (rating) สูงขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย

รายการปริศนาฟ้าแลบนี้ถือได้ว่าประสบความสำเร็จอย่างล้นหลามเลยนะคะ เนื่องด้วยเป็นรายการที่มีความครีเอทีฟ มีความแปลกใหม่ เราจึงได้นำไปเจาะยังกลุ่มตลาดต่างประเทศ เพราะเห็นว่าตลาดต่างประเทศให้ความสนใจซื้อลิขสิทธิ์รายการของเราไปผลิตเยอะ ซึ่งล่าสุดทางอเมริกาก็ได้ซื้อฟอร์แมท (Format) รายการปริศนาฟ้าแลบไปแล้วอีกด้วย ถือเป็นเรื่องที่ดีมาก เพราะอเมริกาเป็นถึงยักษ์ใหญ่ของการผลิตคอนเทนต์รายการทีวี การที่ยอมรับในรายการของคนไทยแบบนี้ ไม่ธรรมดาจริง ๆ นับเป็นก้าวใหญ่ ๆ ของตลาดบ้านเราเลยก็ได้คะ (วิชนี ศรีสวัสดิ์, 2560: สัมภาษณ์)

1.3) ปัจจัยด้านโฆษณา หรือสปอนเซอร์รายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” เป็นรายการที่มีโฆษณาในรายการค่อนข้างสูง เนื่องจากออกอากาศช่วงเวลาไพรม์ไทม์ (Prime Time) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีคนดูรายการเยอะกว่าช่วงเวลาอื่น ส่วนสปอนเซอร์ในรายการค่อนข้างมีอิทธิพลกับ “รายการปริศนาฟ้าแลบ” อย่างมาก สปอนเซอร์หลักของรายการ คือเอไอเอส (AIS) จะเห็นได้ว่าฉากในรายการเน้นสีเขียว ซึ่งเป็นสีของเอไอเอส (AIS) รวมไปถึงป้ายชื่อรายการก็มีโลโก้ก้อนใจ มาสคอต (Mascot) ของเอไอเอส (AIS) ด้วย โดยผู้ร่วมเล่นเกมจากทางบ้าน คือผู้ที่ให้บริการ

ของเอไอเอส (AIS) เมื่อส่งข้อความร่วมสนุกมาก็จะได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้โชคดีมาร่วมเล่นเกม ใน รายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” รวมไปถึงรางวัลแจ็คพ็อต (Jackpot) หากตอบครบ 3 ข้อติดจะได้รับ เงินรางวัลจากเอไอเอส (AIS) 1 แสนบาทอีกด้วย นอกจากนี้สปอนเซอร์โตโยต้า (Toyota) ก็ให้การ สนับสนุน มอบรางวัลแจ็คพ็อตให้ทีมที่สามารถเก็บสายฟ้าได้ครบ 3 สายฟ้าจะได้รับรางวัลรถยนต์ โตโยต้าไปทันที นอกจากนี้ยังมีสปอนเซอร์ที่ชื่อเฉพาะลงในรายการ คือ เครื่องดื่มเกลือแร่ซันโว (Sanvo) ให้การสนับสนุนประตูที่ผู้เข้าแข่งขันเดินออกมาในรายการ และ CP ให้การสนับสนุนป้าย คำถามที่พิธีกรใช้ถามในรายการ ส่วนสปอนเซอร์รองก็จะมีป้ายสินค้าติดอยู่ด้านหลังคนดู เหมือนกับรายการอื่น ๆ (วิชณี ศรีสวัสดิ์, 2560: สัมภาษณ์)

ก็ส่วนตัวที่คิดว่า การประชาสัมพันธ์นั้นทำให้ความสำเร็จของรายการเกิดขึ้นในวงกว้าง เข้าถึงคนในทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย ได้ง่าย โดยการโปรโมทผ่านสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน เช่น โทททัศน์ โซเชียลมีเดีย แม้กระทั่งการออกอีเว้นท์ต่าง ๆ มีการโปรโมท ในทุก ๆ วันเพื่อกระตุ้นสิ่งที่น่าสนใจ ของรายการ เช่น วันนี้คุณผู้ชมจะเจอกับอะไรในรายการบ้าง อาทิตอนนี้จะมีดาราคณไหนมาบ้าง เพราะฉะนั้นแล้ว คนที่ติดตามอยู่จะเหมือนได้รับข่าวสารของทางรายการตลอดเวลาเลยคะ ซึ่งทาง ฝ่ายของเรา ก็ได้นำหน้าที่สร้างความเข้าใจ และความประทับใจ ระหว่างรายการกับบุคคลภายนอก อย่างเต็มที่ เป็นผลให้คนรู้จักรายการปริศนาฟ้าแลบ และเพื่อภาพพจน์ที่ดีขององค์กรเราอีกด้วยคะ (คุณอมราพร สังข์ทอง, 2560: สัมภาษณ์)

เรื่องของการตลาดนั้นเป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งของรายการเลยคะ พุดง่าย ๆ คือรายได้ของ การทำรายการขึ้นอยู่กับการตลาด ซึ่งทางเรานั้นจะมองภาพรวมและรูปแบบของรายการก่อนที่จะ นำไปขายให้กับลูกค้าหรือสปอนเซอร์ โดยจะต้องดูความเหมาะสมว่าสอดคล้องกับรายการมาก น้อยแค่ไหน ยกตัวอย่าง คือ AIS ที่มีคอนเซ็ปต์ (Concept) การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ซึ่งตรงกับ รายการปริศนาฟ้าแลบที่เป็นรายการตอบคำถามที่เข้าใจง่าย รวดเร็ว และสนุกสนานเข้าถึงผู้คนได้ ง่าย อีกทั้งยังมีช่วงที่ให้คนผู้ชมที่บ้านได้เข้ามาร่วมเล่นทายปัญหาของรายการเพื่อลุ้นโชค ในช่วง “โชคทองถล่มทับกับ AIS” ด้วยคะ (กาญจนา ศิริอนันต์, 2560: สัมภาษณ์)

1.4) ปัจจัยทางด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Agencies) ด้านข้อมูลข่าวสาร รายการ ปริศนาฟ้าแลบ จะเน้นไปในเรื่องของคำถามที่ใช้ในรายการ ซึ่งคำถามทุกข้อจะต้องเป็นเรื่องจริง ไม่ใช่เรื่องเท็จ มีหลักฐานการรองรับความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่แน่นอน อ้างอิงได้ ผู้สร้างสรรค์ รายการจะต้องทำการค้นหาที่มาข้อมูลต่าง ๆ ของคำถาม ซึ่งจะต้องมีกระบวนการคัดกรองข้อมูล หลายขั้นตอน โดยขั้นแรกผู้ควบคุมการผลิตจะเป็นผู้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือก่อน จากนั้นเมื่อให้ คุณปัญญา นิรันดร์กุล พิธีกรของ “รายการปริศนาฟ้าแลบ” ได้ดูคำถามก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้ง

และครั้งสุดท้ายตรวจสอบความถูกต้องโดยเจ้าหน้าที่ตรวจเทปรายการฝ่ายเซ็นเซอร์ การทำงานหลายขั้นตอนจะช่วยคัดกรองความน่าเชื่อถือของคำถาม ทำให้คำถามเมื่อออกอากาศแล้วไม่มีข้อผิดพลาดหรือเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

ของพีระ อย่างแรกเลย ก็คิดว่าด้วยรูปแบบของรายการที่เข้าใจง่าย ใครก็สามารถร่วมสนุกและเล่นไปด้วยได้ ทำให้คนในทุกระดับก็ความสนใจไปโดยธรรมชาติ ส่วนในเรื่องของการโปรโมทรายการนั้นคิดว่า ช่องทางการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งเราเองก็ดูจากการเข้าถึงของคนในภาพรวมเป็นหลักในยุคปัจจุบันว่า มีช่องทางไหนที่คนส่วนมากเลือกดู ถ้าเป็นทางโซเชียลมีเดียก็จะมีเฟซบุ๊ก (Facebook) ของรายการปริศนาฟ้าแลบ ที่จะมีการอัปเดตเหตุการณ์ในรายการแต่ละวัน หรือทางโทรทัศน์ก็จะมีรายการโปรโมทผ่านโฆษณาและตัวอย่างความสนุกในแต่ละวันรายการ เพื่อกระตุ้นให้คนสนใจและตื่นตื่นตลอดเวลาละ (คุณวรรณพร สุขารมณี, 2560: สัมภาษณ์)

1.5) ปัจจัยด้านความสนใจและความต้องการของผู้รับชม ความสนใจและความต้องการของผู้รับชมรายการ ทางทีมงาน “รายการปริศนาฟ้าแลบ” ตั้งใจไว้แต่แรกที่จะให้รายการมอบความสนุกสนานแก่ผู้ชม โดยเน้นไปที่การทำรายการให้สามารถรับชมได้ทุกวัย ทุกช่วงอายุ อยากทำรายการให้ออกมาสนุก สามารถดูได้ทั้งครอบครัว พ่อแม่ลูก ในช่วงเวลาทานข้าวเย็นของแต่ละบ้าน ก็จะมีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นร่วมกับรายการ ช่วยกันทายสามารถเป็นส่วนร่วมกับเกม “รายการปริศนาฟ้าแลบ” ได้ ดูแล้วผ่อนคลาย สนุกสนาน นอกจากนี้ยังแทรกความรู้ สารต่าง ๆ ให้แก่ผู้ชมโดยไม่รู้ตัวอีกด้วย (ปรวีร์ ศรีอำพันพฤกษ์, 2560: สัมภาษณ์)

รายการปริศนาฟ้าแลบมีลูกเล่นที่น่าสนใจอยู่แล้วละ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของรายการ หรือไม่ว่าจะเป็นตัวคำถาม รวมถึงความสนุกของดาราที่มาร่วมเล่นในรายการ ซึ่งทางด้านเราก็ช่วยเสริมให้สามารถเข้าถึงคนได้มากขึ้นไปอีกชั้น หนึ่งในนั้นเราก็ใช้วิธีประชาสัมพันธ์บนรถไฟฟ้า ซึ่งเรามองว่าปริศนาฟ้าแลบเป็นรายการควิชโชว์แบบฉบับไว เราก็เลยใช้รถไฟฟ้าที่เป็นสิ่งที่สื่อถึงความเร็วด้วยชะเลย โดยเราก็ขึ้นฉายบนจอรถไฟฟ้ากันไปเลย คนที่ต้องใช้รถไฟฟ้าในการเดินทางก็จะได้เห็นได้ดูกันแน่นอนละ นับว่าเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่ช่วยเพิ่มยอดคนติดตามให้กับรายการมากขึ้น (พุ่มข้าว ชลศรานนท์, 2560: สัมภาษณ์)

ต้องยอมรับจริง ๆ ครับว่ารายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” มีกระแสในประเทศไทยเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นทางโทรทัศน์หรือในอินเทอร์เน็ต เป็นรายการที่มีคอนเทนต์ (Content) สุกกวนผสมกับการมอบความรู้เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยไปในตัว บวกกับสไตล์การดำเนินรายการของคุณปัญญา ก็ทำให้เกิดความสนุกสนานอย่างไม่น่าเชื่อ ซึ่งดูแล้วเรียกได้ว่ากลมกล่อม โดยจุดแข็งของปริศนาฟ้าแลบคือ การทำให้คนที่รู้คำตอบอยู่แล้ว กลับตอบคำถามไม่ถูกเพราะความรีบร้อนของตัวเอง นี่ถือเป็น

รายการควิซโชว์รูปแบบใหม่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นที่ไหนมาก่อน ไม่แปลกใจเลยที่จะได้รับรางวัลจากหลาย ๆ เวที (อ.ดร. ประภาส นวลเนตร, 2560: สัมภาษณ์)

2) ปัจจัยภายในองค์กร

2.1) การจัดการด้านบุคลากรผู้ผลิตเนื้อหารายการ ในการจัดการด้านบุคลากรที่ผลิตเนื้อหารายการจะมีการแบ่งบุคลากรออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มผู้ผลิตเนื้อหารายการ และกลุ่มผู้ผลิตรายการ โดยผู้ผลิตเนื้อหารายการจะเป็นฝ่ายรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมานำเสนอต่อผู้ควบคุมการผลิต และจะนำข้อมูลมาแยกเนื้อหาแบ่งประเภท และทำข้อมูลในแนวคิดเพื่อเป็นการสืบค้นข้อมูลที่แท้จริงมาผลิตเป็นเนื้อหารายการที่จะนำเสนอต่อผู้รับชม ส่วนกลุ่มผู้ผลิตรายการ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมการผลิตการถ่ายทำรายการ ตลอดจนกระบวนการติดต่อเพื่อนำเสนอต่อผู้รับชม ซึ่งเป็นผู้ที่รู้มากล้อง รู้เรื่องของแสงที่ใช้ในการถ่ายทำรายการ รวมถึงรู้กระบวนการติดต่อทั้งหมดของรายการ โดยหลังจากที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านแล้วจึงให้เรียนรู้ในส่วนงานอื่น ๆ ต่อไป (ปรวีร์ ศรีอำพัน พงษ์, 2560: สัมภาษณ์)

ต้องเล่าไปก่อนว่ากว่าที่จะมาเป็นรายการปริศนาฟ้าแลบได้เนี่ย ก็ผ่านขั้นตอนการทดลองมาก่อนข้างเยอะพอสมควร ซึ่งตอนที่เราคิดคอนเซ็ปต์ (Concept) ของรายการนี้ได้ ตอนนั้นผมก็ให้ครีเอทีฟ (Creative) ทดลองคิดคำถามดูประมาณ 500 ข้อ ที่ทำแบบนี้ก็เพราะว่า ถ้าสามารถคิด 500 ข้อได้ 1000 ข้อเราก็คิดได้ ถ้าคิดได้แสดงว่ารายการจะ “ไม่ตัน” ด้วยความที่รายการไม่ตัน ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของความน่าสนใจในการทำรายการนี้ ซึ่งหลังจากที่ผ่านขั้นตอนทดลองมาแล้ว เราก็พยายามหาสิ่งที่จะเป็นภาพจำของคนดูไปด้วย ก็ได้สิ่งๆ หนึ่งที่เรียกว่า “เก้าอี้ล่อฟ้า” ออกมา ก็เป็น Mechanic ที่เหมาะกับชื่อรายการดีนะ ความไวก็ต้องคู่กับความไวด้วยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างนี้แหละ ที่ทำให้รายการปริศนาฟ้าแลบมีความน่าสนใจ คนก็จะเกิดความว้าวขึ้นมาทุกครั้งที่เปิดทีวีมาเจอ และสิ่งสำคัญเลยสำหรับรายการปริศนาฟ้าแลบก็คือเป็นรายการควิซโชว์ที่ได้ฉายในช่วงเวลาที่ที่น่าสนใจที่สุดช่วงหนึ่งของรายการโทรทัศน์ เพราะนี่เป็นช่วงเวลาที่ครอบครัวได้อยู่ร่วมกัน ดูโทรทัศน์ไป พูดคุยกันไป ได้เจอคำถามแปลก ๆ กวน ๆ บ้าง มีความรู้บ้าง บางทีผู้ใหญ่ก็ได้สอนบางอย่างให้เด็ก ๆ บางทีผู้ใหญ่ได้ความรู้ใหม่ ๆ จากรายการ จึงทำให้เกิดกระแสต่าง ๆ มากมาย เรียกได้ว่าเป็นรายการที่คนทุกเพศทุกวัยจะได้ไปสนุกพร้อม ๆ กันได้เลย (ประภาส ชลศรานนท์, 2560: สัมภาษณ์)

การวางแผน “รายการปริศนาฟ้าแลบ” เป็น รายการโทรทัศน์ที่มีการออกอากาศทุกวัน โดยรายการจะต้องส่งเทปรายการที่เสร็จสิ้นจากกระบวนการหลังผลิตให้กับทางผู้ควบคุมการผลิต ตรวจสอบความถูกต้องอย่างน้อย 3 วันก่อนออกอากาศ และหลังจากถูกตรวจสอบแล้วในกรณีนี้

เกิดการผิดพลาดจะถูกนำกลับไปแก้ไขให้ถูกต้อง และส่งให้กับผู้ควบคุมการผลิตตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ทั้งนี้ยังพบว่า ผู้บริหารระดับสูงจะมีส่วนเกี่ยวข้องในการตรวจสอบความถูกต้องของเทปที่จะส่งออกอากาศทุกครั้ง ซึ่งจะต้องส่งให้ทางผู้บริหารระดับสูง คือ คุณปัญญา นิรันดร์กุล ประธานกรรมการบริษัท และ คุณประภาส ชลศรานนท์ รองประธานกรรมการบริษัท เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งหลังจากมีการตรวจสอบจากผู้บริหารแล้วเสร็จนั้นทางฝ่ายผลิตจะเป็นผู้นำเทปกลับไปแก้ไขในกรณีที่ผู้บริหารต้องการให้แก้ไขในส่วนต่าง ๆ หลังจากนั้นจะส่งต่อไปที่สถานีของบริษัทเวิร์คพอยท์ฯ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทุกอย่าง เช่น คำผิด หรือคำที่ไม่สามารถออกอากาศได้ ลิขสิทธิ์ต่างๆ ที่ใช้ในเทปนั้น ๆ ซึ่งในกรณีที่มีความผิดพลาด จะถูกส่งกลับมาโดยมีเอกสารส่งมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ทางฝ่ายผลิตแก้ไขให้ถูกต้องภายใน 2 วันก่อนที่เทปจะออกอากาศ และส่งไปยังสถานีอีกครั้งเพื่อทำการออกอากาศตามเวลา

การควบคุมรายการ "ปริศนาฟ้าแลบ" มีการควบคุมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น โดยจะให้อิสระในการสร้างสรรค์ผลงาน และนำเสนอความคิดและเนื้อหาต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย โดยทางผู้บริหารจะปล่อยให้การดำเนินการของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ของตนเอง ซึ่งบุคลากรรับทราบและสามารถรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการควบคุมงานจะอยู่ในรูปแบบการประชุมระดมสมอง เสนอความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิด และมุมมองต่อผู้ปฏิบัติงาน ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การสั่งการ ควบคุมการทำงาน ทางเราจะไม่มีการสั่งการ แต่เราจะเป็นการประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพราะไม่มีใครที่รู้ไปทุกอย่าง ความคิดเห็นของพนักงานอาจจะทำให้งานออกมาดีกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารก็ได้ เพราะพนักงานจะเป็นผู้ที่อยู่หน้างานตลอด จะพบเห็นปัญหามากกว่าผู้บริหาร ดังนั้นการที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เป็นเรื่องดีกว่าที่จะสั่งให้ทำอย่างเดียว ทั้งนี้ผู้ศึกษาสังเกตพบว่า ผู้ควบคุมการผลิต มีวิธีการควบคุมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เปิดโอกาสให้มีพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ซึ่งในการประชุมแต่ละครั้ง จะไม่มีการกำหนดเวลาไว้ก่อนอย่างแน่ชัด อาจเป็นช่วงเวลาที่ผู้ปฏิบัติงานมีข้อสงสัยรวมกันอยากจะประชุม หรือหลังการถ่ายทำรายการ และช่องทางการประชุมในปัจจุบันจะเป็นการประชุมผ่าน แอปพลิเคชันไลน์ (LINE) ซึ่งเป็นช่องทางที่สะดวกในการประชุม แต่จะเป็นการประชุมแบบไม่เป็นทางการ สามารถพูดคุยกันได้ทุกที่ ทุกเวลา เพราะในหน้าที่การทำงานของแต่ละคนอาจมีเวลาไม่ตรงกัน ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกตำแหน่งได้เสนอความคิดเห็นและข้อมูลในที่ทีมงานแต่ละคนสนใจ (เทพฤทธิ์ วงศ์วาณิชวัฒนา, 2560: สัมภาษณ์)

2.2) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technology) เทคโนโลยีมีผลให้การปฏิบัติงานในด้านการบริหารให้มีความสะดวก รวดเร็วในการทำงานด้านการบริหารมากขึ้นรวมถึงกระบวนการผลิตต่าง ๆ เทคโนโลยีสามารถสร้างบรรยากาศ ความรู้สึกและความสมจริงเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับชมได้มากขึ้น ทั้งนี้เทคโนโลยีจึงมีผลให้การทำงานในด้านต่างเป็นไปในทางที่ดีมากขึ้น

2.3) ปัจจัยด้านความสามารถทางวิชาชีพ (Media Professional)

การคัดเลือกผู้สร้างสรรค์รายการ “ปริศนาฟ้าแลบ” ได้มีกฎเกณฑ์กำหนดไว้ว่าจะต้องได้คนแบบไหนมาร่วมงานด้วย แค่สัมภาษณ์แล้วรู้สึกเข้ากันได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นคนกวน หรือฮา มากก็ได้ หากสนใจคนนี้ก็ให้ลองทำการบ้านคิดคำถามในรายการปริศนาฟ้าแลบมาให้ดูอีกที โดยเด็กที่เข้ามาทำงานในทีมไม่ได้จำเป็นต้องจบมหาวิทยาลัยดัง หรือเรียนคณะนิเทศศาสตร์ ส่วนใหญ่จบมาหลากหลาย ทั้งสถาปัตยกรรมศาสตร์ วารสารศาสตร์ เป็นต้น (ธนรัช ไตรรัตน์วงศ์, 2560: จากประสบการณ์)

พิธีกร ถือเป็นสิ่งสำคัญมากของ “รายการปริศนาฟ้าแลบ” โดยจะต้องเป็นคุณปัญญา นิรันดร์กุล เท่านั้น หากไม่ใช่ทีมงานจะรู้สึกว่าไม่ใช่รายการปริศนาฟ้าแลบ โดยธนรัช ไตรรัตน์วงศ์ กล่าวว่าคุณปัญญาคือเจ้าพ่อเกมโชว์ มีการทำการบ้านก่อนถ่ายรายการทุกครั้ง ใส่ใจในรายละเอียดทั้งคำถามและพิธีกร ก่อนถ่ายรายการที่ทีมงานจะต้องบรีฟ (Brief) คำถามทั้งหมดให้ก่อน โดยจะใช้เวลาในการบรีฟ (Brief) คำถามประมาณ 3 ชั่วโมง ซึ่งทุกคำถามจะต้องมีคำตอบที่ชัดเจนโดยละเอียด มีที่มาที่แน่นอนมีหลักฐานอ้างอิงได้ คุณปัญญาจะต้องรู้สึก รู้จริงในประเด็นคำถามนั้น นอกจากนี้ประสานงานจะต้องส่งรายชื่อแขกรับเชิญที่มาถ่ายรายการให้ก่อนล่วงหน้า 1 วัน คุณปัญญาจะทำการบ้าน ดูข้อมูลแขกรับเชิญก่อนหากเป็นบุคคลที่ไม่รู้จักมากนักจะได้มีข้อมูลในการเล่นกับแขกรับเชิญ การใส่ใจในรายละเอียดทุกอย่างของการทำงาน ทำให้งานออกมาดีและมีคุณภาพ ทีมงานทุกคนจึงรู้สึกภูมิใจที่ได้ทำงานด้วย และตั้งใจผลิต “รายการปริศนาฟ้าแลบ” ให้ออกมาดีที่สุด

ในฐานะที่พี่เป็นคนดำเนินรายการนี้นะ (หัวเราะ) เวิร์คพอยที่นั่นทำรายการทีวีแบบ “ความชนะของคนดูคนที่วีแพ่” ยกตัวอย่างเช่น เกมโชว์ถ้าคนดูเห็นคนมาเล่นตอบไม่ได้แต่คนดูที่ดูที่บ้านตอบได้เขาจะรู้สึกว้า “โ้ย ไม่ยากเลยเห็นไหม ก็ตอบได้” ซึ่งความรู้สึกเดียวกับตอนที่เรารู้ปริศนาฟ้าแลบนั้นแหละ เวลาที่เรานั่งดู เราเห็นคำถามพอเราตอบได้แล้วผู้เล่นในทีวีตอบไม่ได้ เราจะรู้สึกสนุก “โห ทำไมตอบไม่ได้นะ” แต่บางข้อที่เราตอบไม่ได้ แต่เขาตอบได้ เราก็จะคิดว่าเราตอบได้ ซึ่งรายการนี้เราทำให้คนที่ไม่รู้ที่สุดเข้าใจให้ได้ สิ่งนี้ทำให้คนทุกคนสามารถร่วมสนุก

นอกจากจะสนุกกับในจอแล้วก็ยังสนุกกันเองทั้งครอบครัวอีก มันเลยทำให้รายการนี้เข้าไปถึงใจคนได้อย่างง่ายดายที่สุด (ปัญญา นิรันดร์กุล, 2560: สัมภาษณ์)

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของรายการควิซโชว์ บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน): กรณีศึกษา “ปริศนาฟ้าแลบ”

กลุ่ม	ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตรายการ	<p>- เวิร์คพอยท์ทำรายการแบบ "ความชนะของคนดู คนทำที่วีพี" เช่น ถ้าคนดูเห็นคนมาเล่นตอบไม่ได้แต่คนดูที่บ้านตอบได้ เขาจะรู้สึกว่ามันยาก ทำให้คนทุกคนสามารถร่วมสนุก นอกจากจะสนุกในจอแล้วก็ยังสนุกกันเองทั้งครอบครัวอีก ทำให้รายการเข้าถึงใจคนได้อย่างง่ายดาย เป็นกุญแจสำคัญของการประสบความสำเร็จ</p> <p>- ทางทีมงานตั้งใจไว้แต่แรกที่จะให้รายการมอบความสนุกแก่ผู้ชม โดยเน้นไปที่การทำรายการให้สามารถรับชมได้ทุกช่วงอายุ ทำรายการให้ดูได้ทั้งครอบครัว ในช่วงเวลาทานข้าวเย็น ก็จะมีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นร่วมกับรายการ ช่วยกันทาย สามารถมีส่วนร่วมกับเกมได้ ดูแล้วผ่อนคลาย สนุกสนาน นอกจากนี้ยังแทรกความรู้ สาระต่าง ๆ ให้แก่ผู้ชมโดยไม่รู้ตัว</p>	<p>- สิ่งสำคัญสำหรับรายการก็คือ เป็นรายการควิซโชว์ที่ได้ฉายในช่วงเวลาที่น่าสนใจที่สุดช่วงหนึ่งของรายการโทรทัศน์ เพราะเป็นช่วงเวลาที่ครอบครัวได้อยู่ร่วมกัน ดูโทรทัศน์ไป พูดคุยกันไป เจอคำถามกวน ๆ มีความรู้บ้าง บางทีผู้ใหญ่ได้ความรู้ใหม่ ๆ จากรายการ ก็นำไปสอนให้เด็กเรียกได้ว่าเป็นรายการที่คนทุกเพศทุกวัยจะได้สนุกพร้อม ๆ กันได้เลย</p> <p>- ในปัจจุบันมี Platform live หรือ Chat ให้คนได้พูดคุยในระหว่างดูโทรทัศน์ คนนั่งหน้าจอโทรทัศน์ก็ไม่ได้ดูทีวีเพียงอย่างเดียว เวิร์คพอยท์ฯ จึงส่งรายการไปในทุกที่ ๆ คนดูเข้าถึง และสิ่งสำคัญที่จะทำให้รายการฮิตก็คือ เนื้อหาในรายการ</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่ม	ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
2) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงาน สื่อสารการตลาด	- การประชาสัมพันธ์นั้นทำให้ ความสำเร็จของรายการเกิดขึ้นใน วงกว้าง เข้าถึงคนทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัยได้ง่าย โดยการโปรโมทผ่าน สื่อต่าง ๆ เช่น โทททัศน์ โซเชียล มีเดีย แม้กระทั่งการออกอีเว้นท์ โปรโมทในทุก ๆ วันเพื่อกระตุ้นสิ่งที่ น่าสนใจของรายการ	- กระแสทางโซเชียล (Social Media) มีส่วนสำคัญที่ทำให้ รายการเข้าถึงได้ทุกเพศ ทุกวัย โดยมีเพจปริศนาฟ้าแลบ คอยอัปเดตเกี่ยวกับรายการอยู่ สม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นคลิปสั้น หรือภาพประกอบ ทำให้คนที่ ติดตามอยู่ได้รับข่าวสารความ เคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง
3) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงาน การตลาด	- รายได้ของรายการขึ้นอยู่กับตลาด ซึ่งทีมงานจะมองภาพรวมของรายการ ก่อนที่จะนำไปขายให้กับลูกค้า โดย จะต้องดูความเหมาะสมว่าสอดคล้อง กับรายการมากน้อยแค่ไหน ยกตัวอย่าง AIS ที่มีแนวคิดการ ติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ซึ่งตรงกับ รายการปริศนาฟ้าแลบที่เป็นรายการ ตอบคำถามที่รวดเร็ว และสนุกสนาน เข้าถึงผู้คนได้ง่าย	- ทางอเมริกาได้ซื้อ Format รายการ ปริศนาฟ้าแลบ ถือเป็นเรื่องที่ดี เพราะอเมริกาเป็นยักษ์ใหญ่ของ การผลิตทีวี การที่อเมริกายอมรับ ในรายการของคนไทย นับเป็น ก้าวใหญ่ของตลาดบ้านเรา - ใช้วิธีประชาสัมพันธ์บนรถไฟฟ้า ซึ่ง “ปริศนาฟ้าแลบ” เป็นรายการ ควิซโชว์แบบฉบับไว จึงใช้รถไฟฟ้า ที่เป็นสิ่งที่สื่อถึงความเร็ว เป็น อีกหนึ่งกลยุทธ์ที่ช่วยเพิ่มยอด คนติดตามให้กับรายการมากขึ้น
4) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงาน ทรัพยากรบุคคล	- ในการจัดการด้านบุคลากรที่ผลิต เนื้อหารายการมีการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตเนื้อหา รายการ และกลุ่มผู้ผลิตรายการ โดยผู้ผลิตเนื้อหารายการจะเป็น ฝ่ายรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมานำเสนอ	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่ม	ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
	<p>ต่อผู้ควบคุมการผลิต หลังจากนั้นจะนำข้อมูลมาแยกเนื้อหาแบ่งประเภท และทำข้อมูลในแนวลึกเพื่อเป็นการสืบค้นข้อมูลที่แท้จริงมาผลิตเป็นเนื้อหารายการที่จะนำเสนอต่อผู้รับชม ส่วนกลุ่มผู้ผลิตรายการ ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมการผลิต การถ่ายทำรายการ ตลอดจนกระบวนการติดต่อเพื่อนำเสนอต่อผู้รับชม ต้องเป็นผู้ที่รู้มุกกลอง รู้เรื่องของแสงที่ใช้ในการถ่ายทำรายการ การบันทึกเสียง รวมถึงรู้กระบวนการติดต่อทั้งหมดของรายการ</p> <p>- ไม่ว่าจะ เป็นโปรดิวเซอร์หรือครีเอทีฟของรายการ รวมถึงทางฝ่ายโปรดักชั่น ทั้งหมดต่างก็ทำงานกันอย่างหนัก เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพส่งไปสู่สายตาของผู้ชมที่บ้านให้ดีที่สุด</p>	
<p>5) คณะกรรมการผู้มอบรางวัลโทรทัศน์ทองคำ</p>		<p>- เป็นรายการที่มีกระแสเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะ เป็นทางโทรทัศน์ หรือในอินเทอร์เน็ต เนื้อหาสนุกสนาน ผสมกับการมอบความรู้บวกกับสไตล์การดำเนินรายการของคุณปัญญาทำให้เกิดความสนุกสนานอย่างไม่น่าเบื่อเรียกได้ว่ากลมกล่อมโดยจุดแข็งของ</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่ม	ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
		รายการคือ การทำให้คนที่รู้คำตอบอยู่แล้ว กลับตอบคำถามไม่ถูกเพราะความรีบร้อนของตัวเอง นี่ถือเป็นรายการควิซโชว์รูปแบบใหม่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน จึงได้รับการยอมรับและได้รับรางวัลจากหลาย ๆ เวที

ปรีศนาฟ้าแลบ | ดาว ชามิน vs นนทน์ | 2 ต.ค. 58 Full HD

การดู 10,032,332 ครั้ง

👍 2.1K 🗨️ 2.1K 📺 4.1K 📱 4.1K ...

ภาพประกอบที่ 4.1 คลิปที่มีคนแชร์หลังจากรายการออกอากาศไปแล้วเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2558 พบว่ามียอดการดูสูงกว่า 10,032,332 ครั้ง

ที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=BoJiUzLV14c>

ตารางที่ 4.3 ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในรายการ “ปริศนาฟ้าแลบ”

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1.	เมาคลี เป็นลูกอะไร	ลูกคน
2.	ทาร์ซาน เป็นลูกอะไร	ลูกคน
3.	ใครเก็บ เมาคลี ไปเลี้ยง	หมาป่า
4.	ใครเก็บ ทาร์ซาน ไปเลี้ยง	ลิง
5.	น้ำพริกหนุ่ม ทำมาจากพริกอะไร	พริกหนุ่ม
6.	ไปสุราษฎร์เจอหินตา หินยาย สรุปว่าหินตา เป็นเพศอะไร	ไม่มีเพศ
7.	ลูกสาวกำนัน แสดงว่ากำนันเป็นพ่อ หรือเป็นแม่	เป็นได้ทั้งสอง ทั้งพ่อและแม่
8.	โลโก้ยาม่องตราถ้วยทอง คนถือถ้วยทอง เป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย	ไม่มี
9.	ผู้สูงอายุ ต้องมีอายุเท่าไรขึ้นไป	60
10.	ถ้าคนอายุ 65 สูง 145 จะต้องเรียกว่าผู้สูงอายุ หรือ ผู้เตี้ยอายุ	ผู้สูงอายุ
11.	ในยาคุณท์ มีไทแรนโนซอร์ผสมอยู่ที่ตัว	ไม่มี
12.	ยาแก้ไอตราตะขาบ 5 ตัว มีรูปตะขาบอยู่บนซองกี่ตัว	5 ตัว
13.	ตะขาบ 5 ตัว มีที่มาเพื่อใช้แทนจำนวนลูก หรือ จำนวนเมียของเจ้าของ	เมีย
14.	อูคูเลเล่ มีกี่สาย	4 สาย
15.	แม่น้ำเจ้าพระยา มีกี่สาย	สายเดียว